

Grotnes, Ola M.

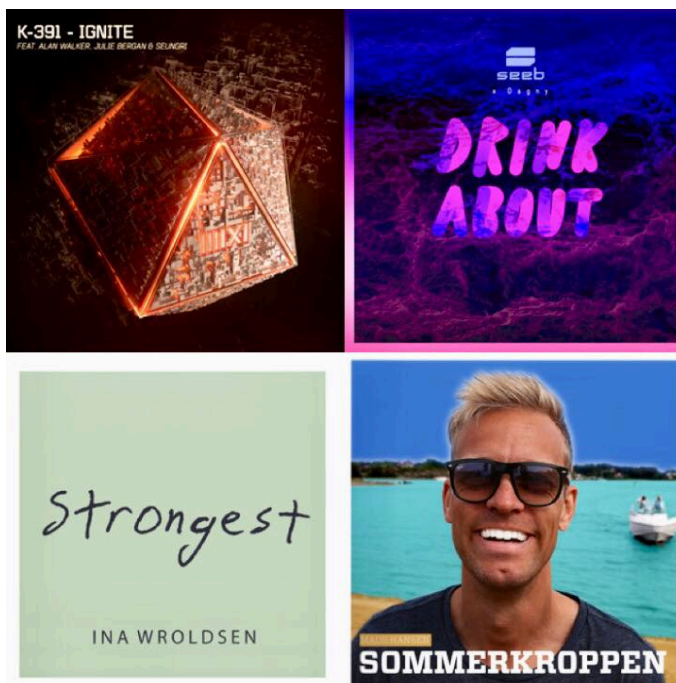
Et sosiologisk blikk på norsk populærmusikk

En studie av norske sanger fra VG-listen 2018

Bacheloroppgave i Sosiologi - bachelorstudium (BSOS)

Veileder: Forseth, Ulla

Mai 2019

Grotnes, Ola M.

Et sosiologisk blikk på norsk populærmusikk

En studie av norske sanger fra VG-listen 2018

Bacheloroppgave i Sosiologi - bachelorstudium (BSOS)

Veileder: Forseth, Ulla

Mai 2019

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap

Institutt for sosiologi og statsvitenskap

Kunnskap for en bedre verden

1. INNLEDNING	2
1.1 AKTUALISERING.....	2
1.2 PERSONLIG INTERESSE	2
1.3 MUSIKK OG FORSKNING	3
1.4 PRESENTASJON AV PROBLEMSTILLINGER	3
1.5 OPPGAVESTRUKTUR.....	4
2. TEORI.....	4
2.1 MUSIKK SOM AKTIVITET	5
2.2 MUSIKK SOM OBJEKT	5
2.2.1 <i>Musikk som institusjonalisert system av tonalitet</i>	5
2.2.2 <i>Musikk som vare</i>	6
2.3 MUSIKK, MENING OG IDENTITET.....	6
2.3.1 <i>Mening og identitet</i>	6
2.3.2 <i>Sosial klasse</i>	7
2.4 TEORETISK PERSPEKTIV	7
2.4.1 <i>Klassifisering – objektivitet og mening</i>	7
2.4.2 <i>Relevansen av sangtekstene sin mening</i>	8
2.4.3 <i>«Popmusikk høres likt ut»</i>	8
2.5 PRESISERINGER AV PROBLEMSTILLINGER.....	9
2.5.1 <i>Hvilke temaer finner man i norsk populærmusikk?</i>	9
2.5.2 <i>Hvordan påvirker tematikken innholdet i sangene?</i>	9
3. DATA OG METODE.....	9
3.1 DATAMATERIALE	9
3.1.1 <i>Sangtekster</i>	9
3.1.2 <i>VG-listen og sangers plasseringer gjennom året</i>	10
3.2 METODE.....	11
3.2.1 <i>Tematisk analyse</i>	12
3.2.1.1 <i>Koding</i>	13
3.2.1.2 <i>Kategorisering</i>	13
3.2.2 <i>Kontrollanalyse</i>	13
3.3 PÅLITELIGHET, GYLDIGHET OG GENERALISERBARHET	14
3.3.1 <i>Gyldighet – problemstilling 1: Hvilke temaer finner man i norsk populærmusikk?</i>	14
3.3.2 <i>Generaliserbarhet – problemstilling 1: Hvilke temaer finner man i norsk populærmusikk?</i>	14
3.3.3 <i>Gyldighet - problemstilling 2: Hvordan påvirker tematikken innholdet i sangene?</i>	15
3.3.4 <i>Generaliserbarhet - problemstilling 2: Hvordan påvirker tematikken innholdet i sangene?</i>	15
4. FUNN OG ANALYSE.....	16
4.1 NÅ ER DET JUL IGJEN – KONTEKSTUELLE FAKTORER PÅVIRKER TEMA.....	16
4.2 SOMMERKROPPEN – NÅR SANGEN SKAPER DEBATT	17
4.3 LOVE, FOREVER AND ALWAYS – DET MEST POPULÆRE TEMAET	18
4.4 GI FAEN – FORHANDLE OM NARRATIV	19
5. KONKLUSJON	20
5.1 PROBLEMSTILLING 1: HVILKE TEMAER FINNER MAN I NORSK POPULÆRMUSIKK?	20
5.2 PROBLEMSTILLING 2: HVORDAN PÅVIRKER TEMATIKKEN INNHOLDET I SANGENE?	20
5.3 VIDERE FORSKNING.....	21
6. REFERANSELISTE.....	22

1. Innledning

“We love music deeply, but why? Put simply: music makes lives, shapes lives, expresses all shades and stages of life - and even saves lives.”

— Rasheed Ogunlaru

1.1 Aktualisering

Musikk har en sentral rolle i samfunnet og folks liv, og er dermed et interessant felt å studere for en sosiolog. Det arrangeres store arrangementer sentrert rundt musikk. Dette er et sosiologisk fenomen som er interessant å studere i seg selv, se for eksempel festivalsosiologi (Levang et al., 2017; Næss, 2014). Skruer du på radioen hører du musikk. Ser du en film så hører du musikk. Når vi feirer landet vårt på 17.mai, så synger vi «Ja, vil elsker dette landet». Er man på en Rosenborgkamp, så kan man høre Rosenborgs supporterklubb Kjernen synge for laget sitt. Musikk kan brukes for å minnes de man har mistet, og for å feire de man er glad i.

Et trekk ved dagens samfunn er den raske utviklingen som skjer innenfor teknologifeltet (Eriksen, 2008). Muligheten til å ta opp musikk var en av to teknologiske oppfinnelser som la grunnlaget for populærmusikken (Kotarba, 2008). Musikken ble en vare som kunne eies, selges og kjøpes. Den andre viktige oppfinnelsen var radioen, som brakte musikken til de tusen hjem. Siden har vi opplevd flere store teknologiske revolusjoner som har økt informasjonsflyten, for eksempel TV som bringer både lyd og bilde. Vi har internett som gir lytteren muligheten til å velge helt selv hva de vil høre på. Musikk har aldri vært mer tilgjengelig enn det er i dag. Det finnes artister som er blitt verdensstjerner på å lage musikk og idoliseres av sine tilhengere. «Streaming-bransjen» gir lyttere en mulighet til å velge selv hvilken musikk de vil høre på. Spotify er et eksempel på en slik streamingtjeneste. I tillegg er aktører som Spotify med på å promotere musikk selv. De foreslår sanger basert på det du hører på. Det at en sang blir populær innebærer at mange hører på sangen, som igjen betyr at sangen har en mulighet til å påvirke mange mennesker. I Norge brukte 88% av befolkningen streaming for å høre på musikk (Jensen & Krøyer, 2018). Beckmann (2014) fant at norske ungdommer hadde et bevisst forhold til musikken de hørte på. Musikken ble brukt til å skape sin egen identitet, som trøst og i sosialiseringprosessen.

1.2 Personlig interesse

Musikken er en del av alle sine liv, uansett om man lever av å lage musikk eller ikke. Det finnes musikk overalt i samfunnet. Og musikken kan brukes på forskjellige måter. Selv har

jeg likt å høre på musikk så lenge jeg kan huske. Jeg har også skrevet egne sangtekster og «bars». Jeg liker å lære meg tekstene til sangene jeg hører på, og å forstå meningen bak. Jeg liker også å følge med på topplistene for å høre på de sangene som er mest populære. Både som en måte å oppdage artister som jeg ikke har hørt på før, og fordi at jeg syntes det er interessant å se hva som er populært og å reflektere over hvorfor det er populært.

I tillegg til at jeg har brukt musikk som et kreativt utløp, så har jeg også brukt musikk til å forme meg selv som person. Jeg har funnet forbilder i både artister og enkeltsanger, som har vist meg egenskaper og verdier som jeg har ønsket å innpasse i meg selv. Et eksempel er hvordan jeg hadde et ønske om å fremstå som kulere. Dette var noe som jeg greide å finne gjennom rapmusikk. Og denne «kulheten» er noe som er funnet som tiltrekkende med rapmusikk (Rodriquez, 2006).

1.3 Musikk og forskning

Det finnes mange måter å jobbe med det sosiologiske i musikk. Man kan se på hvordan mennesker bruker musikk. For eksempel hvordan musikk brukes i arbeid (Korczynski, Pickering, & Robertson, 2013; Prichard, Korczynski, & Elmes, 2007). Et annet eksempel er hvordan musikk kan brukes som terapi, ved for eksempel demens (van der Steen et al., 2018). Man kan studere sosiale fenomener der mange samles rundt musikk som festivaler eller konserter (Levang et al., 2017; Næss, 2014). Man kan studere musikk som produkt, og hvordan musikken distribueres elektronisk (Spilker, 2017). Man kan studere musikkens rolle for identitet, for eksempel hvordan en nasjons identitet påvirker dens nasjonalsang (Cerulo, 1995). Eller hvordan musikksmak henger sammen med klasse (Bourdieu, 1984; Peterson & Kern, 1996). Alt dette er eksempler på forskjellige måter musikken har blitt studert på i sosiologien. Mye av det som går igjen for disse måtene å studere musikk på, er at det ikke er musikken som er hovedfokuset, men heller det rundt musikken. Eksempler er musikksmak og klasse, festivaler, musikk som vare eller hvordan man bruker musikk til identitetsskaping. Alt dette viser sammenhengen man kan trekke mellom musikken og det sosiologiske.

1.4 Presentasjon av problemstillinger

Flere av de eksemplene som jeg har gitt på forskning av musikk i sosiologien utforsker fenomener rundt musikken. I denne oppgaven er det musikken som utforskes. Målet er ikke å gjøre funn som beviser musikkens sosiologiske relevans. I stedet studeres musikken med utgangspunkt i at musikk er sosiologisk relevant.

I denne studien ser jeg nærmere på den musikken som høres mest på. Dette fordi den kan påvirke mange, og fordi den kan ses på som en representasjon av samfunnet. Hvis alt folk hører på er musikk om bading, så er det logisk og anta at bading er viktig for folk. Jeg ønsker derfor å undersøke dette nærmere ved å se på tekst og tematikk i sanger. Jeg ønsket også å begrense studien min til det norske samfunnet. Derfor er det musikken som nordmenn hører mest på som er interessant å studere. Den første problemstillingen min er derfor: *Hvilke temaer finner man i norsk populærmusikk?*

I tillegg til å se på hvilke temaer som går igjen, så ville jeg også se på hvordan tematikken påvirket innholdet i sangtekstene. Den andre problemstillingen er derfor: *Hvordan påvirker tematikken innholdet i sangene?* Dette er interessant å se på fordi dette kan si noe om hvordan forståelsen av et tema er. Er det stor forskjell på innholdet i sanger med samme tematikk, så tyder dette på at et tema kan beskrives og forstås på forskjellige måter. Er innholdet likt, så tyder dette på at det er enighet om hvordan temaet forstås.

1.5 Oppgavestruktur

I neste kapittelet vil jeg gå gjennom teori knyttet til det musikk sosiologiske feltet og utdype mitt teoretiske ståsted. Jeg vil også presisere problemstillingen for denne oppgaven. Etter dette tar jeg for meg data og metode. Datadelen vil forklare hvilke data jeg har valgt og hvorfor. Metoden ser på hvordan jeg har gått fram i denne studien med hovedfokus på analysen. I dette kapittelet diskuteres også pålitelighet, gyldighet og generalisering. I funn og analyse kapittelet legges funnene fram og diskuteres. Tilslutt er det et konklusjonskapittel hvor resultatene oppsummeres og det foreslås videre forskning.

2. Teori

I denne delen oppsummeres noe av forskningen som er gjort innenfor musikk sosiologifeltet. «The Routledge Reader on the sociology of music» (Shepherd & Devine, 2015) og «What is sociological about music?» (Roy & Dowd, 2010) brukes som utgangspunkt for denne oppsummeringen. Shepherd & Devine (2015) og Roy & Dowd (2010) oppsummerer grundig både musikk sosiologien sin historie og teori. Utfra dette tas det utgangspunkt i tre underkategorier innenfor musikk sosiologien og gis et innblikk i teorien gjennom en redegjørelse for disse kategoriene. Denne delen viser både eksempler på tidligere forskning innenfor feltet og danner et teoretisk grunnlag for denne oppgaven. Tilslutt i dette kapittelet diskuterer jeg mitt teoretiske ståsted og definerer en problemstilling.

2.1 Musikk som aktivitet

I denne retningen ses musikk på som en aktivitet. Christopher Small fremhevet dette med begrepet «musicking» (Small, 1998). Small (1998) forklarer at musikk er noe man gjør og ikke en ting. Her er fokuset på samspillet mellom de forskjellige aktørene som skaper musikken i det øyeblikket det skapes. Prosessen å skape musikk er noe spesielt i seg selv. Calhoun & Sennett (2007) forklarer dette som en studie av kunstneren når han maler i stedet for å studere maleriet. (Roy & Dowd, 2010)

En vinkling kan være hvordan en musiker tolker en komponist sitt stykke. Musikeren sin forståelse kan da ses i fremførelsen av stykket. Eller hvordan samspillet mellom musikere som spiller i lag virker. Musikken som aktivitet er forskjellig fra gang til gang, selv om det er den samme musikeren som fremfører den samme sangen. Musikken er noe som eksisterer i øyeblikket, men også et resultat av ting som har skjedd før. Det er gjort studier som tar for seg dette. For eksempel hvordan familie, sosiale forbindelser og mentorer påvirker solister i jazzmusikken sin improvisasjon (Dempsey, 2008; Gibson, 2006).

2.2 Musikk som objekt

Forskningen innenfor denne kategorien fokuserer på musikk som objekt. Denne vinklingen fokuserer på musikk som noe som har *et øyeblikk det er laget i*. Noe som revolusjonerte dette området var muligheten til å ta opp musikk. Musikken som ble tatt opp ble noe objektivt som var lettere å definere og dermed tilegne fysiske egenskaper. Det finnes flere felt innenfor dette. To eksempler er musikk som et institusjonalisert system av tonalitet og musikk som vare. (Roy & Dowd, 2010)

2.2.1 Musikk som institusjonalisert system av tonalitet

Musikk som institusjonalisert system av tonalitet handler i hovedsak om at musikken bruker de samme musikalske byggeklossene om igjen, for eksempel noter (Roy & Dowd, 2010). Weber (2015) utforsker dette feltet ved å vise hvordan den vestlige musikken er et resultat av rasjonalisering. I tillegg til utviklingen av skalaer (en serie toner), så påpeker Weber at gjenbruken av instrumenter også har vært med å forme den vestlige musikken. Et eksempel han gir, er hvordan det tidligere fantes en stor variasjon av strykeinstrumenter i orkester, mens denne variasjonen forsvant i løpet av 1700-tallet til fordel for fioliner, celloer og bratsjer. Disse ble dermed kjernen til den moderne orkestermusikken.

2.2.2 Musikk som vare

Musikken som vare handler om kjøp, salg og konsum av musikk. Adorno & Simpson (1941) fant for eksempel at for at en sang skulle selge best mulig, så var det viktig at den var lik markedet, men samtidig ulik nok til å skille seg ut. Hvordan musikk blir behandlet som et objekt er et eksempel på sosial konstruksjon. Sosial konstruksjon er at virkeligheten kan forstås på ulike måter, avhengig av hvordan man tolker den (Schieffloe, 2011). Dette betyr også at noe kan ha mer eller en annen verdi enn det objektivt sett har, fordi mennesker tror eller mener at det har det. Musikken tilegnes en objektivitet som gjør den mulig å selge, kjøpe og konsumere. Dette fenomenet kan sammenlignes med andre fenomener som for eksempel penger. Musikk var opprinnelig noe mer abstrakt men har blitt tillagt mer fysiske egenskaper. Penger, for eksempel mynter/sedler, er noe fysisk som har blitt tillagt verdi utover sine fysiske egenskaper. Konsumering av musikk fokuserer på hvordan vi konsumerer musikk. Dette kan for eksempel være hvordan den teknologiske utviklingen påvirker formatet som musikk finnes i, for eksempel CD'er eller MP3-filer (Devine, 2015). Devine (2015) ønsker å se hvordan den teknologiske utviklingen påvirker musikk produksjon og konsum, men også materialproduksjonen og -kastingen. (Roy & Dowd, 2010)

2.3 Musikk, mening og identitet

Den siste kategorien jeg tar for meg er musikk, mening og identitet. Dette handler i hovedsak om hvordan musikk kan brukes til å gi mening til noe, hvilke verdier musikken kan representere både for individer og grupper.

2.3.1 Mening og identitet

DeNora (2000) studerer hvordan musikk brukes for å gi mening til mennesker og verden rundt seg. Musikken er ikke bare et objekt eller en aktivitet, men noe som kan brukes for å forklare det som skjer i seg selv men også rundt seg. DeNora forklarer at det er mange forskjellige måter musikk kan brukes for å skape mening. For eksempel kan det brukes for å skape en type stemning, musikk kan påvirke forståelsen av noe eller rutiner kan forsterkes ved hjelp av musikk. Musikk kan også brukes til spesifikke sosiale settinger, for eksempel vorspielmusikk. Musikken vil være i samspill med stemningen på vorspielet. Er musikken lav og rolig, så sitter gjerne folk og snakker. Er det høy musikk og bassen er i hundre, så er det fest med allsang og dansing.

Videre er det sett på hvordan musikk kan brukes til å identifisere seg selv. Eksempler på slike studier er Bennett (2006) sin studie av punkrockfans, Benzecry (2006) og opera

connaisseurs og Gardner (2004) sin studie av Bluegrassfestivalkulturen i vest-Amerika. Det man ser er at forskjellige type sjangere kan representere forskjellige verdier. For eksempel at noen som er opptatt av hiphop, er det fordi man ønsker å være kul (Rodriquez, 2006). Men hiphopmusikk kan også forstås som positivt innstilt til voldelig adferd (Kubrin, 2005). Hvilke meninger og verdier som tillegges en sang eller en sjanger kan derfor variere fra person til person. Det kan derfor være interessant å studere hvordan musikken brukes.

2.3.2 Sosial klasse

En annen vinkling er hvordan musikk representerer en sosial klasse. Bourdieu (1984) mente at hvilken musikk man hørte på var avhengig av sosial klasse. Arbeiderklassen hadde for lite tid til å fordøye klassisk musikk som trengte mye tid og kultivering for å kunne verdsettes. Arbeiderklassen foretrakk dermed musikk som var enklere, mens overklassen hadde mer tid og kunne dermed verdsette klassisk musikk. Peterson & Kern (1996) gjorde en studie på dette i USA og fant at overklassen var «altetende» og at de var mer opptatt av variasjon av musikk og annen kultur enn å bare holde seg til en type musikk eller kultur. Når man studerer musikk på denne måten, ønsker man å finne ut om grupper kan tilegnes visse trekk, for eksempel musikksmak.

2.4 Teoretisk perspektiv

Musikk er en stor del av livet mitt. Jeg liker å høre på musikk hele tiden. Jeg har hatt artister som forbilder. Og jeg skriver også sangtekster som en form for terapi. Jeg er dermed mer mottakelig for teorier som argumenterer for at musikk gir mening, fordi jeg har opplevd dette i mitt eget liv. Det er også derfor mening i musikken er i fokus i denne oppgaven.

2.4.1 Klassifisering – objektivitet og mening

I denne oppgaven studeres musikk som noe objektivt slik som i underkategorien musikk som objekt, men også som noe som inneholder mening slik som underkategorien musikk, mening og identitet. Det er ikke tatt utgangspunkt i noe data for å finne ut hvilke grupper i befolkningen som hører på musikken på VG-listen. Dette er fordi at fokuset i denne oppgaven er på sangtekstene sitt innhold. Det er grunnen til at denne oppgaven kan kategoriseres under musikk som objektivitet. Det ses ikke noe på hvordan sangteksten ble til eller hvordan sangen høres på, eller tolkes av lyttere slik som man ville gjort i en studie med musikk som aktivitet. Eller som man kanskje ville gjort når man studerer musikk som mening. Likevel vil jeg fortsatt også klassifisere denne oppgaven under musikk og mening fordi at meningsinnholdet i sangtekstene fremheves. Skulle oppgaven bare blitt definert under

musikk som objekt så måtte selve analysen fokusert mer på det objektive ved musikk, som ved en studie som for eksempel fokuserer på kjøp og salg av musikk.

2.4.2 Relevansen av sangtekstene sin mening

Det objektive i denne oppgaven er sangtekstene, mens meningen kommer fra tolkningen av sangtekstene. Det antas altså her at sangtekstene har en mening. Videre antas det, at en grunn til at man hører på musikk er for å bruke det som et redskap for å gi mening til seg selv og verden rundt. Jeg hadde en kollega som forklarte at det ikke var så interessant å studere populærmusikk, fordi ingen hører på innholdet uansett. Selv om man ikke bruker musikken aktivt, så vil det fortsatt være mening i musikken, og den vil kunne påvirke lytteren sin virkelighetsoppfatning. Dette minner meg om hvordan mye av det interessante i etnometodologiske studier er det man tar for gitt. Hvis man ikke er bevisst på at musikken man hører på er en tolkning av virkeligheten, så kan man ta for gitt at det er en sannhet i stedet for en mening. Bourdieu (1984) snakket om denne musikken som var lettere å fordøye. Det at musikken ikke er for komplisert kan være en grunn til at en låt blir populær. Men grunnen til at den ikke virker komplisert, kan være fordi den presenterer en virkelighetsforståelse som stemmer overens med den folk allerede har. En populær sang kan dermed forstås som en sang som mange er enig i eller kjenner seg igjen i. En annen måte å tenke på dette på er hvordan Gecas (2000) beskriver det moderne konsumet. Nemlig at personlige verdier blandes med konsumering, slik at det vi consumerer reflekterer våre verdier. Folk vil dermed høre på musikk som samsvarer med deres verdier eller meninger. En sang som mange hører på vil da være en refleksjon av en eller flere verdier som mange deler.

2.4.3 «Popmusikk høres likt ut»

Jeg har merket at topplistene gjerne er preget av mange like sanger, og ofte er de mest populære låtene toneangivende for hvordan resten av topplisten høres ut, og hvilke temaer som går igjen. I en studie fra 2012 fant de at populærmusikken har blitt likere og likere over tid (Serrà, Corral, Boguñá, Haro, & Arcos, 2012). En forklaring for dette er at plateselskapene bare er komfortable med å promotere det de vet vil selge, og med dagens teknologi vet de bedre enn noen gang hva som selger (Serrà et al., 2012). Dermed vil sanger som ligner på andre sanger som allerede selger bra bli promotert mer enn sanger som er ulike. Dette stemmer også overens med det Adorno & Simpson (1941) sa om at musikk må være lik markedet, men samtidig ulik nok til å skille seg ut.

2.5 Presiseringer av problemstillinger

2.5.1 Hvilke temaer finner man i norsk populærmusikk?

Det er to problemstillinger i denne oppgaven. Den første problemstillingen er «Hvilke temaer finner man i norsk populærmusikk?». Populærmusikk vil være definert som musikk som har vært inne på VG-listen topp 40. Norsk musikk vil defineres som sanger av norske artister. Denne problemstillingen krever at jeg setter meg nok inn i sangene til å finne ut deres tematikk.

2.5.2 Hvordan påvirker tematikken innholdet i sangene?

Den andre problemstillingen er «Hvordan påvirker tematikken innholdet i sangene?». Innholdet handler her om hvordan temaet blir fremstilt i en sang. Hvis temaet er sommer ser man på hvilke ord som går igjen. Man vil anta at ord som sol, varme og bading går igjen ettersom dette assosieres med sommer. Sangene er nok gjerne positive. For eksempel så godt med sommerferie eller så deilig med sol. Sanger med sommer som tema vil dermed ha lite variasjon og kompleksitet i innholdet. Det som er hensikten med denne problemstillingen er å se på faktorer som kompleksitet og variasjon i innholdet og hvordan dette påvirkes av tematikken. Mens den første problemstillingen går fra det spesifikke i sangtekstene til det mer generelle, temaene til sangene, så sørger den andre problemstillingen for at jeg får satt fokuset tilbake til innholdet i sangtekstene.

3. Data og Metode

I dette kapittelet forklares valg av data og metode. Deretter kommer en utdypning av hvordan data ble valgt ut, og hvordan studiet ble gjort metodisk, da med fokus på analysen. Tilslutt diskuteres pålitelighet, gyldighet og generalisering.

3.1 Datamateriale

3.1.1 Sangtekster

Det er to former for data som brukes og analyseres i denne oppgaven. Den første formen, og den som var tenkt på forhånd som data, er sangtekster. Sangtekstene ble hentet fra Genius som er en nettside drevet av firmaet Genius sine ansatte, brukere av tjenesten og artister (Genius, 2009). I tillegg til sangtekstene er det mulig å lese forklaringer på hva tekstene betyr. Genius ble valgt fordi jeg har brukt siden før, og erfart at tekstene stemmer overens med det man hører i sangene. Og hvis noe var vanskelig å forstå i sangtekstene så kunne Genius gi en forklaring på hva noe betydde. I praksis så ble ikke denne forklaringsfunksjonen brukt. Så Genius ble i mitt tilfelle bare brukt som en database for å hente sangtekster. Jeg vil

derfor ikke gå mer inn på andre funksjoner som Genius har. Jeg vil heller ikke referere mer til Genius i oppgaven. Jeg vil i stedet referere direkte til sangene som jeg snakker om. Valget å analysere sangtekster var inspirert av sosiologiske analysemetoder som bruker tekstanalyse, mer spesifikt tematisk analyse. Dette vil det komme mer om senere i kapittelet. Studie av melodi er et ganske omfattende felt i seg selv, og det ble derfor utelukket for å begrense mengden teori og data i oppgaven.

3.1.2 VG-listen og sangers plasseringer gjennom året

Den andre formen for data som ble brukt var VG-listen. Hovedårsaken til at jeg brukte VG-listen er at det er den offisielle oversikten over de mest solgte og strømmede sangene i Norge. VG-listen gir ut en oversikt over de 40 mest solgte og strømmede sangene hver uke (VG, 2017). Jeg ønsket å ta for meg noen populære låter fra 2018, men ønsket å velge ut sanger basert på noen andre kriterier enn personlige preferanser. Dette gjorde jeg fordi jeg tenkte at det kunne bli mer interessant for meg som forsker å studere sanger som jeg ikke har hørt så mye på fra før. Videre ble utvalget begrenset til låter fra norske artister, fordi jeg ønsket å fokusere på det norske samfunnet. Jeg valgte å begrense utvalget til sanger fra VG-listen 2018 fordi dette året nylig var avsluttet da jeg startet på dette prosjektet. Det var dermed en naturlig begrensning av datamaterialet. I utgangspunktet brukte jeg VG-listen for å finne hvilke sanger jeg skulle analysere. Det jeg innså etterhvert var at hvordan sangene hadde gjort det på VG-listen uke til uke også var data som kunne være interessant for undersøkelsen min. Ettersom denne dataen kunne si noe om hva som er populært når. Og utfra dette så kan man gjøre noen antagelser om hvorfor sanger er populære.

3.2 Metode

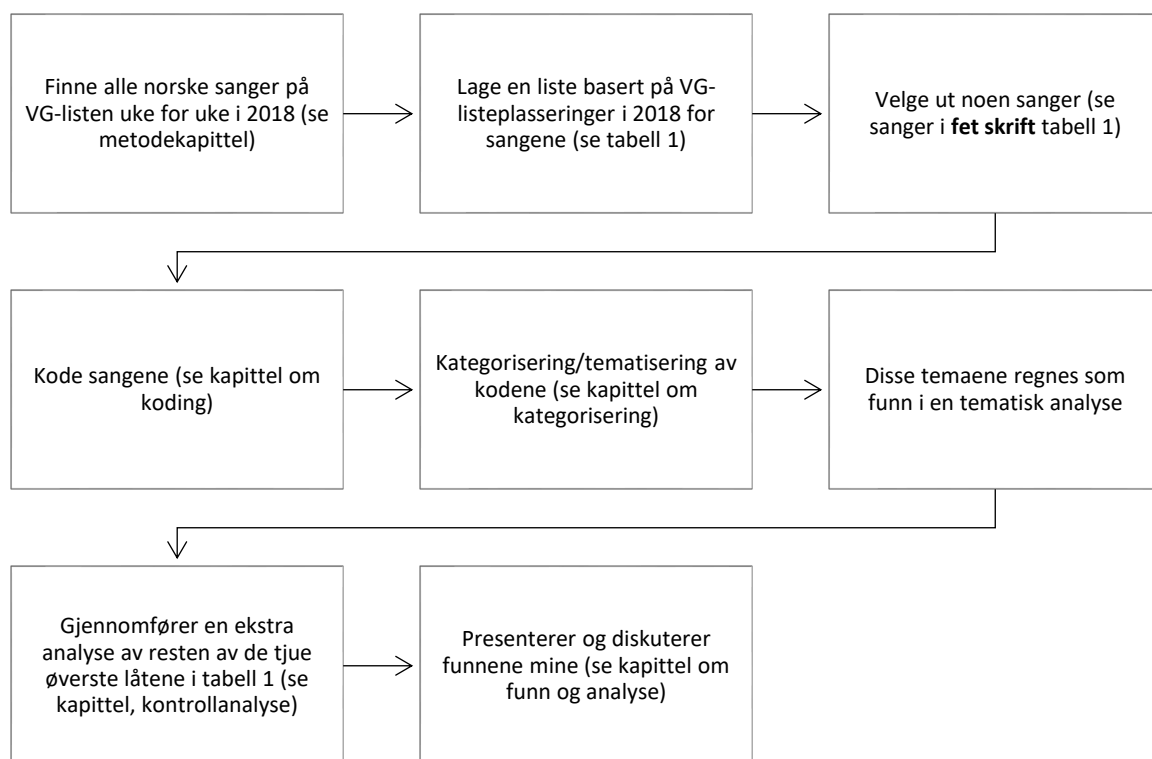
Med utgangspunkt i VG-listene fra 2018 ble det laget en oversikt over de mest populære sangene av norske artister (Tabell 1).

Tabell 1 – Toppliste for året 2018 - for norske artister basert på VG-listeplasseringer

1. Ignite , Alan Walker, 850	47. Lost Control, Alan Walker, 46
2. Drink about , Seeb, Dagny, 591	48. This town, Kygo, 45
3. Darkside , Alan Walker, 573	49. Jul i svingen, Ingebjørg Bratland, 44
4. Remind me to forget , Kygo, 573	50. Jenter, Vidar Villa, 42
5. Sommerkroppen , Mads Hansen, 564	51. Jeg føler meg som tshawe, MARS, 40
6. Strongest , Ina Wroldsen, 471	52. A little longer, Broiler, 31
7. Diamond heart, Alan Walker, 470	53. Trouble, CLMD, 30
8. All falls down, alan walker, 453	54. Berre I natt, Rotlaus, 28
9. Born to be yours, Kygo, 436	55. Ingen lager helvete som vi, Cezinando, 26
10. Walls, Ruben, 433	56. Vi kanke være venner, Unge Ferrari, 26
11. All for love, Tungevaag, 399	57. U got me, Julie Bergan, 23
12. Shotgun, TIX, 333	58. Nasjonen 2018, TIX, The pøssy project, 23
13. Disco demolition, J-dawg, 327	59. Stjernesludd, Kurt Nilsen, 23
14. Strangers, Sigrid, 309	60. The spectre, Alan Walker, 21
15. Emotion, Astrid S, 305	61. Bagasje, Unge Ferrari, 18
16. Mother, Ina Wroldsen, 242	62. Different World, Alan Walker, 18
17. Juletragedien, Erik Follestad, 232	63. That's how you write a song, Alexander Rybak, 18
18. Happy now, Kygo, 212	64. O Helga natt, Nils Bech, 17
19. Nå er det jul, the splayers, 208	65. En stjerne skinner i natt, Oslo gospel choir, 14
20. Håper nissen har råd, TIX, 206	66. In my head, Sophie Elise, 14
21. Jeg bruker ikke kondom, MARS, 190	67. Ghettoparasitt, Hkeem, 12
22. Tranquilo, Chris Abolade, 178	68. Nå tennes tusen julelys, Kurt Nilsen, 12
23. Rett i foret, Karpe, 177	69. Fy faen, Hkeem, Temur, 8
24. The half, Ruben, 167	70. Idyll, Loke, 8
25. Jeg er lei meg, MARS, 160	71. It aint me, Kygo, 7
26. Stargazing, Kygo, 158	72. Om 100 år er allting glemt, Staysman & Lazz, Lothepus, 5
27. BlimE, Freddy Kalas, 124	73. Out of order, Highasakite, 5
28. Himmel på jord, Kurt Nilsen, 122	74. Slow, Matoma, 4
29. Et bitte lite småbruk oppå gålå, katastrofe, 117	75. Moren din, Vidar Villa, 2
30. Guilt trip, Julie Bergan, 113	
31. Drømmemann, Cess, 112	
32. Balkong, Unge Ferrari, 106	
33. Hey Ho, Freddy Kalas, 103	
34. Think before I talk, Astrid S, 89	
35. Bitch hør her, Melina Johnsen, 71	
36. Cruel world, Seeb, 68	
37. Jeg gråter tårer i en mansion, MARS, 67	
38. Selmas sang, Eva Weel Skram, 67	
39. Incapable, Julie Bergan, 63	
40. Actionfrank, Frank Løke, 58	
41. Ikke som de andre, Sondre Justad, 58	
42. Sucker punch, Sigrid, 58	
43. Favela, Ina Wroldsen, 55	
44. Mirror, Broiler, 54	
45. Ha meg, Adrian Sellevoll, 50	
46. Let it snow, Kurt Nilsen, 49	

For hver uke så ble hver sang gitt en poengsum basert på plassering. 1. plass ga 40 poeng, 2. plass 39 helt ned til 40. plass som ga 1 poeng. Dette ble gjort fordi jeg ikke fant noen offisiell oversikt over de mest spilte låtene fra 2018, og jeg trengte en poengsumskala slik at jeg matematisk kunne regne ut sangers posisjon for 2018. Etter å ha laget oversikten (Tabell 1) så ble de fem sangene, et unntak «Darkside» av Alan Walker, med høyest poengsum valgt ut til en tematisk analyse. Disse er markert med fet skrift i tabell 1: «Ignite» av Alan Walker, «Drink about» av Seeb og Dagny, «Remind me to forget» av Kygo, «Sommerkroppen» av Mads Hansen og «Strongest» av Ina Wroldsen. «Darkside» av Alan Walker ble ikke valgt fordi Alan Walker allerede var representert med en annen sang i topp fem. Grunnen til at jeg

ikke ønsket å se på to låter fra samme artist, var at jeg ønsket ett mer variert datamateriale. Variert i form av å få analysert flere sanger fra flere forskjellige artister. Dette er ønskelig fordi det er en analyse av norsk populærmusikk og ikke musikken til en artist. De mest populære sangene ble valgt, fordi disse ble antatt å ha om ikke størst, så i hvert fall stor innflytelse på flest mulig på grunn av antall avspillinger. Teorien er at en låt som høres mye på har mulighet til å påvirke flere enn en låt som få personer hører på. Under (figur 1) har jeg laget en skjematisk fremstilling av denne arbeidsprosessen, og hvordan jeg gikk fram videre i analysen, og tilslutt til en presentasjon av funnene.

Figur 1: Skjematisk fremstilling av arbeidsprosessen

3.2.1 Tematisk analyse

Tematisk analyse består av fire faser ifølge Johannessen, Rafoss & Rasmussen (2018); forberedelse, koding, kategorisering og rapportering. I forberedelsesfasen samles data, og det skaffes oversikt over data. Denne prosessen har jeg beskrevet over.

3.2.1.1 Koding

Neste fase er koding. Her fremheves det å settes ord på viktige poenger i dataen. I tillegg får man oversikt over dataen, skape ny og dypere innsikt i dataen og legge til rette for kategoriseringsfasen. I denne fasen gikk jeg gjennom de fem sangene jeg hadde valgt. Først tok jeg for meg linje for linje og skrev stikkord om innholdet og meningen i hver linje i hver sang. Dette kunne være så enkelt som å oversette en linje fra engelsk til norsk eller å poengtere en metafor og hva den betyr i sangen. Det viktigste var å skape en forståelse av innholdet. I denne prosessen jobbet jeg også utfra prinsipper fra «Viten skapt» av Tjora (2018) om koding. I kapittel 3 i denne boken skrives det om at det er viktig å holde kodene nær til dataen man koder, for eksempel bruker begreper som man finner i dataen (Tjora, 2018b).

3.2.1.2 Kategorisering

Etter å ha gått noen runder gjennom både sangtekstene og kodene som ble generert så gikk jeg videre til kategoriseringsfasen. I denne fasen kategoriseres kodene etter temaer. Jeg hadde også koder som passet inn i flere av temaene. Da kopierte jeg bare koden og plasserte koden under de relevante temaene. Tema og kategorisering er begreper som brukes om en annen. Det viktige i kategoriseringsfasen er å finne sammenhenger mellom kodene og dermed også mellom sangtekstene som jeg analyserte. Disse sammenhengene blir funnene i den tematiske analysen. I den siste fasen, rapporteringsfasen, skal disse funnene rapporteres. Dette gjøres gjerne i en resultatdel og vil bli gjort i resultatkapittelet i denne oppgaven. (Johannessen et al., 2018)

3.2.2 Kontrollanalyse

Etter kategoriseringsfasen gjennomførte jeg en mer overfladisk analyse av resten av de tjue øverste sangene i Tabell 1 for å se om temaene jeg hadde funnet for de fem sangene jeg analyserte gjaldt for resten av de tjue øverste sangene i tabell 1. Og eventuelt om det var andre temaer i de andre sangene som kunne være interessant å kommentere. Dette fordi en konsekvens av å ta for seg bare fem sanger er at funnene som gjøres ikke nødvendigvis er representativt for resten av den norske populærmusikken fra 2018. Og ettersom oppgaven min handler om populærmusikk (sanger fra VG-listen), så ønsket jeg å ha et litt større utvalg for å se om temaene og funnene jeg hadde gjort gikk igjen i andre sanger på topplisten.

3.3 Pålitelighet, gyldighet og generaliserbarhet

Pålitelighet handler om troverdigheten til de funnene man får. Hvis man har høy pålitelighet så ville en annen person kunne gjøre den samme analysen og kommet fram til de samme funnene. Man er da avhengig av at metodikken forklares nøye, slik at det er mulig for andre å gjøre det samme som du har gjort. Når man analyserer tekstdata er man også avhengig av at tolkningene som gjøres er logiske. Det er derfor viktig å gi andre innblikk i hvordan man har tolket seg fram til de funnene man har gjort. (Thagaard, 2013)

Gyldighet handler om i hvilken grad de funnene man finner, svarer på de spørsmålene man stiller (Tjora, 2018a). Generaliserbarhet handler om overførbarheten til funnene fra studiet til andre utvalg eller omverdenen. De to problemstillingene jeg har er ulike slik at gyldigheten og generaliserbarheten kan variere imellom dem. Jeg vil derfor gå grundigere inn på gyldigheten og generaliserbarheten for hver problemstilling under.

3.3.1 Gyldighet – problemstilling 1: Hvilke temaer finner man i norsk populærmusikk?

Det første spørsmålet er hvilke temaer man finner i norsk populærmusikk. For å få en høy gyldighet er man avhengig av at analysen gjør det mulig å finne ut hva temaene til sangene er. I tillegg må analysen være av norsk populærmusikk. Utvalget til denne studien er begrenset til norsk populærmusikk fra 2018. Videre er det gjennomført en grundig analyse av innholdet i fem av sangene. Det ble også gjort en overfladisk analyse av femten andre sangtekster der det blant annet ble sett på hva temaet var. Jeg vil si at gyldigheten er høy ettersom analysen blant annet har fokusert på å finne tema i låtene og ettersom utvalget begrenser analysen til norsk populærmusikk fra 2018.

3.3.2 Generaliserbarhet – problemstilling 1: Hvilke temaer finner man i norsk populærmusikk?

Utvalget i denne studien er begrenset til norsk populærmusikk fra 2018. I tillegg analyseres bare tjue av de syttifem sangene. Spørsmålet er da om funnene kan overføres til resten av de syttifem sangene, til norsk populærmusikk fra andre årganger, til annen populærmusikk og annen musikk generelt. Sannsynligheten for å finne igjen de samme temaene i annen musikk vil være avhengig av hvor vanlig de temaene vi fant var blant de sangene vi analyserte. I tillegg er det gjerne noen trender i hva slags sjangere som er populære. Sjangere er en faktor som kan påvirke hvilke temaer som går igjen. De funnene jeg gjør vil derfor ha størst overførbarhet til norsk populærmusikk som er nærmest mulig tidsmessig. For eksempel resten av den norske populærmusikken fra 2018. Ellers så har vestlig musikk mange

likhetstrekk generelt, og USA er det store forbildet for vestlig populærmusikk. Dermed vil funnene ha større overførbarhet til vestlig musikk enn annen musikk.

3.3.3 Gyldighet - problemstilling 2: Hvordan påvirker tematikken innholdet i sangene?

Når det kommer til den andre problemstillingen, ønsker man å finne ut hvordan kompleksiteten og variasjonen i innholdet påvirkes av hvilke temaer sangene handler om. Her er det ikke fokus på et begrenset utvalg (norsk populærmusikk) slik som i den første problemstillingen. For at funnene skal være gyldige er man avhengig av at funnene som gjøres på det begrensede utvalget også gjelder generelt. Generaliserbarheten vil derfor påvirke gyldigheten. Det andre som undersøkes i denne problemstillingen er hvordan temaet påvirker kompleksitet i innholdet. De temaene som undersøkes vil være begrenset til de temaene som man finner i utvalget i denne studien. Ellers så gjennomføres det en analyse av tjue sanger, slik at det er mulig å si noe om sammenhengen mellom tema og kompleksiteten i innholdet i de sangene. Man kan derfor si at gyldigheten vil være høy for utvalget, men for å kunne finne ut hvor god gyldigheten er for problemstillingen så må man vite hvor god generaliserbarheten er fra utvalget, norsk populærmusikk, til sanger generelt.

3.3.4 Generaliserbarhet - problemstilling 2: Hvordan påvirker tematikken innholdet i sangene?

For denne problemstillingen så vil generaliserbarheten være knyttet til om de funnene man gjør, for de temaene som studeres i denne studien, gjelder for det samme temaet i et annet utvalg eller for andre temaer. Hvordan kompleksiteten påvirkes av tema, vil være avhengig av hvilke forestillinger som finnes rundt et gitt tema. Denne studien fokuserer på norsk populærmusikk. Generaliserbarheten i funnene som gjøres om tema vil dermed være avhengig av hvor lik oppfatningen av et tema er i et gitt utvalg sammenlignet med det utvalget jeg har i studien min. For eksempel hvis det er snakk om kosmetiske inngrep så er det veldig vanlig i Sør-Korea. Det er dermed mindre stigma knyttet til det enn i andre land, som for eksempel Norge. Funn med fokus på temaet kosmetiske inngrep i denne studien vil dermed være mindre overførbart til Sør-Korea. Jeg har derfor fokusert på veldig generelle temaer som jul og kjærlighet som vil kunne ha en større overførbarhet enn det mer spesifikke temaer som kosmetiske inngrep har.

4. Funn og analyse

I dette kapittelet vil funnene bli presentert og analysert. Funnene er delt opp i fire deler. I den første delen, «Nå er det jul igjen», ses det på hvordan kontekst kan påvirke hvilke temaer som er populære. Dette kan knyttes til den første problemstillingen, «Hvilke temaer finner man i norsk populærmusikk?», fordi det ser på hvordan konteksten påvirker hvilke temaer som man finner i norsk populærmusikk.

Det andre funnet, «Sommerkroppen», ser på sangen «Sommerkroppen», fordi denne sangen tar for seg et tema, kosmetiske inngrep, som ingen av de andre sangene i utvalget tar for seg. Det diskuteres her hvorfor denne sangen er så populær. Denne diskusjonen kan knyttes til den første problemstillingen, som et eksempel på hvordan mer unike tematikker kan bli populære.

Det tredje funnet, «Love, forever and always», ser på det mest populære temaet i norsk populærmusikk, kjærlighet. Det at kjærlighet var det mest populære temaet er et funn som kan knyttes til den første problemstillingen. I tillegg diskuteres det også hvordan innholdet i sanger med kjærlighet som tema varierer veldig. Denne diskusjonen svarer på den andre problemstillingen, «Hvordan påvirker tematikken innholdet i sangene?».

Det fjerde funnet, «Gi faen», ser videre på hvordan tematikken påvirker innholdet i sangene. Det viser også at sanger kan ha forskjellig hovedtema, for eksempel «Drink about» om kjærlighet og «Shotgun» om festing, men samtidig ta for seg noe av det samme, «kulhet».

4.1 Nå er det jul igjen – kontekstuelle faktorer påvirker tema

Mens jeg gikk gjennom VG-listene uke for uke innså jeg at det kan være mange grunner til at en sang eller et tema blir populært. Spesielt for gamle sanger var det lettere å finne en forklaring på hvorfor de var inne på VG-listen. Fordi eldre låter dukker opp på topplisten når noe spesielt skjer. Mens nye låter dukker opp på topplisten, fordi de er nye og blir promotert. Et eksempel på at gamle låter kan bli populære var i slutten av april, da flere gamle sanger av artisten Avicii kom inn på topplisten. Dette kan forklares med artisten sitt dødsfall den 20. april.

Det tydeligste eksemplet på at kontekst påvirker hvilke sanger man finner inne på VG-listen ser man når julen nærmer seg. Allerede i uke 46, seks uker før julaften, dukket den første julelåten opp på VG-listen. TIX med låten «Håper nissen har råd» havnet på en 7. plass på listen. De neste ukene så økte antallet julelåter på VG-listen, i uke 52 var 32 av 40 låter julelåter (VG & IFPI, 2018).

Dette stemmer overens med teoriene om musikk som mening. Musikk blir brukt til å forklare det som skjer rundt oss. Eller i hvert fall så påvirker det som skjer rundt oss hva vi hører på. Når julen kommer så snakker folk om å komme i julestemning. En måte å gjøre dette på er å høre på julemusikk. Julemusikken kan også påvirke folk sin forståelse av jul.

«Jeg drikker julebrus, og lager pepperkakehus... Jeg vil bare ha det gøy, og danse rundt i ullundertøy, For nå er det jul»

- «Nå er det jul» av The sPlayers.

Her gir The sPlayers sin forståelse av hva julen innebærer. Hvis du har en annen forståelse, for eksempel at du ikke pleier å danse rundt i ullundertøy, så vil denne sangen introdusere deg for et nytt aspekt som er knyttet til julefeiring. Andre eksempler på ting som går igjen i julelåter er snø, gå rundt juletreet, gaver og være med dem man er glad i. Ved å synge om ting som assosieres med jul, så skaper det julestemning. Men det forsterker også disse assosiasjonene og sprer dem til folk som ikke har de fra før av. Hvis man hører på de samme julelåtene, så vil man forsterke den samme forståelsene av hva jul er.

4.2 Sommerkroppen – når sangen skaper debatt

«Sommerkroppen» av Mads Hansen er den sangen som skiller seg mest ut av de fem sangene jeg analyserte i dybden. Fokuset på kosmetiske inngrep er også et tema som ingen av de andre tjue øverste sangene i tabell 1 fokuserer på. Bruken av humor er det også mindre av i andre men eksempler på, som for eksempel i «Juletragedien» av Erik Follestad & Linni Meister. Denne sangen var vel og merke Mads Hansen med på å produsere. Mads Hansen er heller ikke en person som lager musikk til vanlig. Vi har sett eksempler på at kontekst kan gjøre at man hører mer på noen sin sang som ved Avicii sin død, eller jul og julesanger.

«Sommerkroppen» fikk mye av sin popularitet på grunn av sin evne til å skape debatt. Sangen kritiserer kosmetiske inngrep ved bruk av parodiering.

«Tenk at jeg har driti meg ut med styrketrening og intervaller i så mange år

Ja du ser jo ut som en helt annen person nå da

Du ligner jo ikke på deg sjøl lenger

Takk (jada!)»

- «Sommerkroppen» av Mads Hansen

Teksten i sangen er et resultat av at Hansen er kritisk til hvordan bloggere og influensere promoterer plastisk kirurgi (Westeng, 2018). Han mener at det er et samfunnsproblem hvis trening blir det unormale og operasjon blir normalen. Sangen viser at en sang kan velge en tematikk og skape en debatt rundt det. Det skal sies at man ikke kan gjøre det med hva som helst. Noe av grunnlaget for at sangen skapte debatt, var at det fantes sterke og forskjellige meninger om temaet. I tillegg ble sangen gitt ut på sommeren og er også strukturert som en sommerlåt. Dette ser man tydelig med bruk av ord som sol, varme, grilling og være på stranda. Selv om det ikke var andre sommerlåter i utvalget mitt, så er sommerlåter noe som er populært på samme måte, men ikke i like stor grad, som julelåter. Kosmetiske inngrep er noe som har blitt vanligere de siste årene, og som sagt blir promotert av flere influensere, bloggere og andre kjendiser. Det er dermed aktuelt, fordi det er relativt nytt. På samme måte som bloggere kan påvirke sine lesere ved å skrive om kosmetiske inngrep, så kan «Sommerkroppen» påvirke sine lyttere. På grunn av sangen sin popularitet blir tematikken ekstra relevant og blir mer debattert.

4.3 Love, forever and always – det mest populære temaet

«Fireflies, a million little pieces

Feeds the dying light, and breathes me back to life»

«Ignite» av Alan Walker, Julie Bergan, K-391 & SEUNGRI.

Kjærlighet var det temaet som gikk igjen i flest sanger. I hvert fall om de forskjellige formene kategoriseres under samme tema. «Ignite», «Drink about», «Remind me to forget» og «Strongest» tar alle for seg aspekter rundt kjærlighet. «Ignite» beskriver de intense følelsene man kan kjenne for noen man er forelsket i. «Drink about» beskriver de motstridende følelsene man kan kjenne ved et brudd, når man ikke vil være i lag med en person lenger, men samtidig ikke klarer å slutte å tenke på den personen. «Remind me to forget» tar også for seg følelsene ved et brudd, men forklarer kjærlighets sorgen som et arr som alltid vil være der. «Strongest» er om en mor som ikke kan forstå at mannen forlater henne og ungen, og om hvordan hun er fast bestemt på at hun alltid skal være der for ungen sin med kjærlighet og støtte.

Så selv om alle sangene handler om kjærlighet, så kan det variere veldig hva slags situasjon personene befinner seg i. Det som går igjen er at det er veldig sterke følelser, og at det er disse følelsene som blir forklart i sangene. Grunnen til at jeg brukte det sitatet fra «Ignite» på starten av dette kapitlet var at det var et eksempel på hvordan disse følelsene blir forklart.

Det brukes metaforer for å forklare følelsene. «Ignite» forklarer hvordan de intense følelsene ved en forelskelse kan kjennes. Millioner av ildfluer som nærer det døende lyset og puster liv i meg. «Remind me to forget» forklarer at kjærlighetssorgen er arr i hjertet som alltid vil være der. Kjærlighetssanger er eksempler på hvordan sanger kan gi mening til hvordan man føler seg inni seg selv. Følelsene er veldig sterke og beskrives derfor med sterkt polariserte ord. Liv og død, mørket og lyset, varme og kulde, aldri og for alltid.

Kjærlighet er et tema som har gått igjen i musikken så lenge som musikken har eksistert. Mye av det man finner i sangene er tidløst og abstrakt. «Strongest» er en sang som beskriver mer konkrete situasjoner. Den beskriver også situasjoner som er blitt vanligere og vanligere i dagens samfunn, med steforeldre, stesøsken og utfordringer som oppstår i slike relasjoner. Selv om kjærlighet som tema er tidløst, så er samfunnet i endring og dette fører til nye relasjonstyper og sanger som tar for seg disse nye relasjonene. «Strongest» fungerer dermed som et innblikk i hvordan slike nye forhold kan føles.

4.4 Gi faen – forhandle om narrativ

«I'm trying so hard not to give a fuck»

- «Drink about» av Seeb & Dagny

Denne linjen oppsummerer det jeg fant i flere av tekstene. En ide om at det å være «kul» og ikke vise følelser er den «rette» atferden. Det oppstår en konflikt mellom hva man mener er rett atferd, å gi faen, og hva man har lyst til å gjøre, dele hvordan man føler seg. I sanger som «Shotgun» og «Disco demolition» idylliseres «gi faen»-innstillingen, og det skrytes av at man ikke bryr seg om noe. Man drikker, fester, har sex og bryr seg ikke om hva andre tenker. Denne om oppførselen bli presentert som noe kult. Dette er med å forsterke forestillingen om at denne atferden er noe man ønsker. «Drink about» og «Remind me to forget» beskriver sårbarhet, og det at man føler noe. I «Drink about» ønsker de at de kunne ignorert disse følelsene, mens i «Remind me to forget» så aksepteres det at man er såret. Dette viser hvordan sanger også er i konflikt med hverandre og er med på å forhandle om narrativ. Det kan hende at noen ikke bryr seg om noe, slik som i «Shotgun», eller kanskje de gjør det, men de prøver å skjule det slik som i «Drink about», fordi de ikke vil være sårbare.

Poenget er at det ikke er noe fasitsvar for hvordan man skal føle seg. Det er dermed åpent for mange tolkninger og forskjellige syn på dette. Og dette finner man også i musikken.

Resultatet blir at lignende sanger tematisk kan håndtere temaet veldig forskjellig. Men ser man for eksempel på julesanger, så er det stor enighet i hvordan man skal føle seg. Man skal

glede seg til jul og til å tilbringe tid med de man er glad i. Det er stor enighet i hva jul er, og hvordan julen skal være. Sanger med jul som tema blir derfor veldig like og beskrives mye med de samme følelsene.

5. Konklusjon

I denne oppgaven har jeg sett på norsk populærmusikk, både hvilke temaer som finnes og hvordan disse temaene påvirker kompleksiteten i innholdet i tekstene. Målet var å gjennomføre en studie der sangtekstene var i sentrum. Videre vil jeg oppsummere funnene fra oppgaven min med utgangspunkt i problemstillingene mine. Tilslutt vil jeg se på videre forskning som kan gjøres ut fra denne oppgaven.

5.1 Problemstilling 1: Hvilke temaer finner man i norsk populærmusikk?

Hensikten med denne problemstillingen var å sette tematikken i fokus. Jeg fant at kjærlighet var det vanligste temaet som gikk igjen i norsk populærmusikk. Hvilken type kjærlighet kunne variere veldig fra sang til sang, for eksempel forelskelse eller kjærlighets sorg. Videre fant jeg at ytre faktorer kunne påvirke hvilke temaer som var populære. Det tydeligste eksemplet på dette var når julen nærmet seg, og VG-listen ble fylt med julesanger. Dette samsvarte også med tidligere musikk-sosiologisk teori som forklarte at musikk kunne bli brukt til å gi mening til det som skjer rundt seg. Ellers ble det funnet enkelte sanger med fokus på festing og drikking. Tilslutt ble det sett på «Sommerkroppen» som skilte seg ut tematisk. «Sommerkroppen» fokuserte på temaet kosmetiske inngrep som var et tema som jeg ikke fant jeg i andre sanger. Denne sangen er et eksempel på hvordan et annerledes tema kan bli populært gjennom å skape debatt. «Sommerkroppen» er også en sang med fokus på sommer. Sommer var også et tema jeg ikke fant ellers i utvalget mitt. Av erfaring vet jeg at sommerlåter også er noe som kan bli populært på samme måte som julelåter er populære. «Sommerkroppen» kan være et eksempel på dette, men dette fenomenet ser ikke ut til å være like vanlig som blant julemusikk, ettersom det ikke var noen andre eksempler i utvalget mitt.

5.2 Problemstilling 2: Hvordan påvirker tematikken innholdet i sangene?

Målet med den andre problemstillingen var å trekke innholdet i sangtekstene inn i fokus i lag med tematikken. Jeg fant at kompleksiteten i innholdet var påvirket av i hvilken grad det var enighet rundt et gitt tema. Et eksempel der det var stor enighet rundt et tema var jul. Her går mange av de samme ordene igjen i alle julesangene, snø, juletre, grøt også videre. Samtidig er sangene positive og fokuserer på hvor godt det er at det er jul, og at man gleder seg til jul. En kontrast til dette temaet er «gi faen» tematikken. Her fant man både sanger som idylliserte det

å «gi faen» i alt, og sanger som forklarte at det ikke er så lett å «gi faen» hele tiden. De sangene som idylliserte denne innstillingen fokuserte på hvor kule de var, og hvor gøy de hadde det, mens de sangene som hadde utfordringer med denne innstillingen fokuserte på hvordan de kjente på en indre konflikt. De sistnevnte sangene var også gjerne tristere i tekstinnholdet enn det de førstnevnte var.

5.3 Videre forskning

Denne oppgaven har sett på norsk populærmusikk med et hovedfokus på tematikk. Innenfor de forskjellige temaene er det gjort forskjellige funn. Det vil derfor være interessant å studere disse funnene videre. Et eksempel er temaet jul. Det ble funnet at jul hadde en stor påvirkning på hvilke sanger som er populære i Norge. Det kan derfor være interessant å studere nærmere hvordan mennesker bruker musikk i juletiden. Et annet interessant funn å studere videre er temaet «gi faen». Det kommer fram i sangene at det er et ønske om å kunne «gi faen», men at det ikke alltid er like lett. Det kan være interessant å se nærmere på hvilke holdninger det er til denne innstillingen. Og hvilken rolle musikken spiller for disse holdningene.

6. Referanseliste

- Adorno, T. W., & Simpson, G. (1941). On popular music. *Zeitschrift für Sozialforschung*, 9(1), 17-48.
- Beckmann, H. B. (2014). Den livsviktige musikken. En kvalitativ undersøkelse om musikk, ungdom og helse: Norges musikkhøgskole.
- Bennett, A. (2006). Punk's not dead: The continuing significance of punk rock for an older generation of fans. *Sociology*, 40(2), 219-235.
- Benzecry, C. E. (2006). Curtain rising, baton falling: The politics of musical conducting in contemporary Argentina. *Theory and society*, 35(4), 445-479.
- Bourdieu, P. (1984). *Distinction: A social critique of the judgement of taste*. London: Routledge.
- Calhoun, C., & Sennett, R. (2007). *Practicing culture*: Routledge.
- Cerulo, K. A. (1995). *Identity designs: The sights and sounds of a nation*: Rutgers University Press.
- Dempsey, N. P. (2008). Hook-Ups and Train Wrecks: Contextual Parameters and the Coordination of Jazz Interactions. *Symbolic interaction*, 31(1), 57-75.
- DeNora, T. (2000). *Music in Everyday Life*. Cambridge: Cambridge : Cambridge University Press.
- Devine, K. (2015). Decomposed: a political ecology of music. *Popular Music*, 34(3), 367-389.
- Eriksen, T. H. (2008). *Globalisering: åtte nøkkelbegreber*: Universitetsforlaget.
- Gardner, R. O. (2004). The portable community: Mobility and modernization in bluegrass festival life. *Symbolic Interaction*, 27(2), 155-178.
- Gecas, V. (2000). Value identities, self-motives, and social movements. *Self, identity, and social movements*, 13, 93-109.
- Genius. (2009). About Genius. *Guides*. Retrieved from <https://genius.com/Genius-about-genius-annotated>
- Gibson, W. (2006). Material culture and embodied action: sociological notes on the examination of musical instruments in jazz improvisation. *The Sociological Review*, 54(1), 171-187.
- Jensen, S. B., & Krøyer, M. C. (2018). *Polaris Nordic – Digital Music in the Nordics 2018*. Retrieved from https://www.polarisnordic.org/KODA_Digital%20Music%20in%20the%20Nordics%202018_FINAL%2001.11.18.pdf
- Johannessen, L. E. F., Rafoss, T. W., & Rasmussen, E. B. (2018). Tematisk analyse. In *Hvordan bruke teori? : nyttige verktøy i kvalitativ analyse*. Oslo: Universitetsforl.
- Korczynski, M., Pickering, M., & Robertson, E. (2013). *Rhythms of labour: Music at work in Britain*: Cambridge University Press.
- Kubrin, C. E. (2005). Gangstas, thugs, and hustlas: Identity and the code of the street in rap music. *Social problems*, 52(3), 360-378.
- Levang, L. E., Bye, T. A., Hirrich, A., Røkkum, N. H. A., Torp, T. U., & Tjora, A. (2017). Musikkfestivalens kollektive effervesens. *Tidsskrift for samfunnsforskning*, 58(01), 62-83.

- Næss, H. E. (2014). Aksel Tjora (red.): Festival! Mellom rølp, kultur og næring. *Sosiologi i dag*, 44(1).
- Peterson, R. A., & Kern, R. M. (1996). Changing highbrow taste: From snob to omnivore. *American Sociological Review*, 61, 900 - 907.
- Prichard, C., Korczynski, M., & Elmes, M. (2007). Music at work: An introduction. In: Sage Publications Sage CA: Thousand Oaks, CA.
- Rodriquez, J. (2006). Color-blind ideology and the cultural appropriation of hip-hop. *Journal of Contemporary Ethnography*, 35(6), 645-668.
- Roy, W. G., & Dowd, T. J. (2010). What Is Sociological about Music? *Annu. Rev. Sociol.*, 36, 183-203. doi:10.1146/annurev.soc.012809.102618
- Schiefloe, P. M. (2011). Sosiologiens redskaper. In *Mennesker og samfunn : innføring i sosiologisk forståelse* (2. utg. ed.). Bergen: Fagbokforl.
- Serrà, J., Corral, Á., Bogañá, M., Haro, M., & Arcos, J. L. (2012). Measuring the evolution of contemporary western popular music. *Scientific reports*, 2, 521.
- Shepherd, J., & Devine, K. (2015). *The Routledge Reader on the Sociology of Music*: Routledge.
- Small, C. (1998). *Musicking: The meanings of performing and listening*: Wesleyan University Press.
- Spilker, H. S. (2017). *Digital Music Distribution: The Sociology of Online Music Streams*: Routledge.
- Thagaard, T. (2013). Reliabilitet og validitet i kvalitativ forskning. In *Systematikk og innlevelse : en innføring i kvalitativ metode* (4. utg. ed.). Bergen: Fagbokforl.
- Tjora, A. H. (2018a). Den gode kvalitative analysen. In *Viten skapt : kvalitativ analyse og teoriutvikling*. Oslo: Cappelen Damm akademisk.
- Tjora, A. H. (2018b). Koding og kodegruppering. In *Viten skapt : kvalitativ analyse og teoriutvikling*. Oslo: Cappelen Damm akademisk.
- van der Steen, J. T., Smaling, H. J., van der Wouden, J. C., Bruinsma, M. S., Scholten, R. J., & Vink, A. C. (2018). Music-based therapeutic interventions for people with dementia. *Cochrane Database of Systematic Reviews*(7).
- VG. (2017). VG-lista. Retrieved from <https://web.archive.org/web/20170621220210/http://vginfo.vg.no/mediehuset-vg/vg-lista/>
- VG, & IFPI. (2018). Topp 20 single 2018-52. Retrieved from <https://www.vglista.no/topplister/topp-20-single-2018-52/>
- Weber, M. (2015). Rational and social foundations of music. In *The Routledge Reader on the Sociology of Music* (pp. 59-64): Routledge.
- Westeng, K. (2018, 15.06.18). Mads Hansen: - Det er et samfunnsproblem om vi som trener blir utskuddene - og de som opererer seg blir normalen. Retrieved from <https://www.nettavisen.no/nyheter/innenriks/mads-hansen---det-er-et-samfunnsproblem-om-vi-som-trener-blir-utskuddene---og-de-som-opererer-seg-blir-normalen/3423502079.html>

